

لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۱۶

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۱

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون
مالیات بر ارزش افزوده

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۸/۲۷

کد خزانه: ۴۰۳۲۰۱۶

۱۴۰۲/۰۳/۲۱

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۳۹۹/۰۹/۰۵

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده

درباره مصوبه

لایحه‌ی «تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده» ابتدا با عنوان «لایحه تمدید قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۳۷۸- با اصلاحات بعدی آن» در تاریخ ۱۳۹۹/۷/۶ به تصویب هیئت وزیران رسید و جهت طی مراحل قانونی طی نامه شماره ۸۳۱۹۰/۵۸۰۴۸ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۱ به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد.

این لایحه در تاریخ ۱۳۹۹/۷/۲۲ از سوی هیئت رئیسه‌ی مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد و جهت بررسی کارشناسی به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد. کمیسیون اقتصادی پس از بحث و بررسی در تاریخ ۱۳۹۹/۸/۵ با اصلاحاتی در عنوان و متن، مفاد آن را به تصویب رساند.

در نهایت لایحه‌ی یک‌فوریتی مذکور در تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۷ با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و طی نامه‌ی شماره ۲۱۸/۶۴۰۱۴ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۹/۹/۵، این مصوبه را مغایر شرع و قانون اساسی تشخیص نداد و نظر خود را طی نامه‌ی شماره ۹۹/۱۰۲/۲۰۷۳۷ مورخ ۱۳۹۹/۹/۵ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص

لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده»

ماده واحده -

مدت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی، از تاریخ انقضای آن (۱۳۹۹/۰۷/۳۰) به مدت یک سال تمدید می‌شود و در صورتی که در این مدت قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده لازم‌الاجرا شود، مهلت یادشده به پایان می‌رسد.

■ دیدگاه مغایرت

گرچه مصوبه‌ی حاضر تنها در مقام تمدید زمان اجرای قانون آزمایشی مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ است، اما نظر به اینکه اطلاق احکام قانون مذکور در فرض اخذ مالیات بر ارزش افزوده از افراد فاقد توانایی مالی دارای اشکال شرعی است، تمدید آن نیز بالتبع واجد اشکال مذکور خواهد بود. به عنوان مؤید می‌توان به ایرادی که فقهای شورای نگهبان به اطلاق اخذ مالیات بر ارزش افزوده در بررسی مرحله‌ی دوم «لایحه مالیات بر ارزش افزوده» مصوب ۱۳۹۹/۴/۲۲ اشاره کرد^۱ که اخذ مالیات را نسبت به افراد فاقد توانایی مالی مغایر با شرع تشخیص دادند.

■ دیدگاه عدم مغایرت

با توجه به اینکه قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ مورد تأیید فقهای شورای نگهبان قرار گرفته است و مصوبه‌ی حاضر به دلیل انقضای مدت اجرای آزمایشی قانون مذکور، تنها در مقام تمدید مهلت زمانی اجرای آن است و همچنین لازم است کشور هرچه سریع‌تر از وضعیت خلأ قانونی در زمینه اخذ مالیات بر ارزش افزوده که از منابع اصلی درآمد کشور محسوب می‌شود خارج شود، حکم این لایحه مغایرتی با موازین شرعی ندارد. ضمن اینکه مصوبه‌ی اصلاحی مجلس در راستای دائمی کردن قانون مذکور در حال حاضر در مجلس شورای اسلامی پس از اعاده از

---

۱. نظر شماره ۹۹/۱۰۲/۱۹۲۲۱ مورخ ۱۳۹۹/۵/۲۹ شورای نگهبان: «گرفتن مالیات بر ارزش افزوده از کسانی که توانایی پرداخت ندارند، جایز نیست، باید سازوکار استرداد به پرداخت‌کننده مالیات به نحوی که مورد سوءاستفاده قرار نگیرد، پیش‌بینی شود.»

شورای نگهبان در حال بررسی است و با توجه به اشکال شرعی فقهای شورای نگهبان در مورد اطلاق آن، لازم است در این خصوص در مصوبه‌ی جدید تدبیر لازم اندیشیده شود.

■ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله العالی

« ... شما استدلال دارید ، اما این استدلال برای
مجلس ، گاهی معلوم نیست ، گاهی برای
مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست . ...
در حالی که خوب است در متن آن حکم
اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل
جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.eccr.ac.ir

کد پستی ۱۵۹۲۸۵۴۱۱۳
دیسکرتانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۴

